

นฤมล คงแก้ว 2557: ปัจจัยทุนทางสังคมที่มีผลต่อการใช้แตนเบียน *Anagyrus lopezi* ควบคุมเพลี้ยแป้งมันสำปะหลังสีชมพู ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์เกษตรและทรัพยากร) สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์เกษตร ภาควิชาเศรษฐศาสตร์เกษตรและทรัพยากร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: รองศาสตราจารย์สุวรรณ ประณีตวาทกุล, Ph.D. 93 หน้า

การระบาดของเพลี้ยแป้งมันสำปะหลังสีชมพูส่งผลให้ผลผลิตมันสำปะหลังลดลงอย่างมีนัยสำคัญ กรมวิชาการเกษตรจึงได้นำแตนเบียนควบคุมเพลี้ยแป้งมาส่งเสริมให้เกษตรกรนำไปใช้ในพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง การศึกษาในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อวิเคราะห์ปัจจัยทุนทางสังคมที่มีผลต่อการยอมรับแตนเบียน โดยสัมภาษณ์เกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลัง จำนวน 180 ราย ปีการผลิต 2555/56 ในจังหวัดนครราชสีมา การวิเคราะห์อาศัยแบบจำลองโลจิต

ผลการศึกษาปัจจัยทุนทางสังคมที่มีผลต่อการยอมรับแตนเบียนที่มีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจด้านชีววิธี ความสัมพันธ์หรือปฏิสัมพันธ์ภายในกลุ่มเกษตรกร และ ความเชื่อใจ ไว้วางใจเชื่อใจกันภายในกลุ่มเกษตรกร มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันความน่าจะเป็นในการตัดสินใจใช้แตนเบียนควบคุมเพลี้ยแป้งของเกษตรกร โอกาสที่เกษตรกรจะตัดสินใจยอมรับแตนเบียนโดยเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ 70.49 เมื่อพิจารณาระดับคะแนนทุนทางสังคมในแต่ละด้าน พบว่า ทุนทางสังคมด้านความรู้เกี่ยวกับการควบคุมศัตรูพืชโดยชีววิธี ทุนทางสังคมด้านความร่วมมือในกิจกรรมของสมาชิกกลุ่มเกษตรกร ทุนทางสังคมด้านความไว้วางใจมีคะแนนอยู่ในระดับสูง (คะแนน = 15, 3.68 และ 0.97 ตามลำดับ) และทุนทางสังคมด้านความสัมพันธ์ภายในกลุ่มและนอกกลุ่มของเกษตรกร และทุนทางสังคมด้านข้อมูลข่าวสารและสื่อสารระหว่างหน่วยงานภาครัฐกับเกษตรกรมีคะแนนอยู่ในระดับปานกลาง (คะแนน = 3.59 และ 4.76 ตามลำดับ)

ข้อเสนอแนะจากการศึกษา ได้แก่ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความรู้ด้านการควบคุมศัตรูพืชส่งเสริมให้เกษตรกรได้รับทราบข้อมูลข่าวสารที่ทันต่อสถานการณ์ในปัจจุบัน และสร้างความตระหนักถึงผลกระทบที่จะเกิดจากการใช้สารเคมีให้แก่เกษตรกร เช่น ผลกระทบต่อสุขภาพ ต้นทุนที่สูงและผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม